

Snäll mot alla odds

Jag har precis läst Stefan Einhorn's bok *Konsten att vara snäll* och blev lite paff måste erkännas, för den handlade ju om mig. Han beskriver till exempel några kriterier för så kallad äkta snällhet - empati, etisk intelligens och mod bland annat - och det var som att lägga karbonpapper på mig själv. För är det inte just de förmågorna jag utvecklat till oanade höjder i mitt arbete som bussförare? Hur ofta får jag inte höra hur snäll jag är när jag väntar några sekunder extra vid hållplatsen, så att tjejen som kommer springande hinner i tid till sin första dag på jobbet. Och hur etiskt intelligent är jag inte när jag en annan gång stänger dörren för samma tjej för att alla i bussen har tröttnat på att vänta och för att hon någon gång ska lära sig att komma i tid. Och vilket mod krävs det inte att fronta chefen när man blir inkallad för samtal på grund av klagomål från en viss kund som har blivit frånåkt.

Att vara snäll är en hel vetenskap. Det har inget med mesighet och inställsamhet att göra. Det handlar om att balansera omtanke med tydlighet och rättvisa, ett konststycke oavsett hur intelligent man är. Att tillfredsställa alla är omöjligt, särskilt i trafiken. Precis som i resten av samhället är det ett givande och tagande, med den skillnaden att alla rör på sig samtidigt och åt olika håll. Det gäller att hålla huvudet kallt, tungan rätt i munnen och att tänka innan man handlar. Om man hinner. Det är inte lätt alla gånger. I Stockholm, där jag jobbar, bryr sig gångtrafikanter inte ens om att se sig för när de går mot röd gubbe. Där blockerar bussresenärer ingången i flera minuter för att lösa sms-biljett medan kön utanför får stå och stampa i hållregnet. Där kör bilisterna som om de spelade tevespel, fast med livet som insats. En snäll busschaufför är det minsta de förväntar sig. Helst med telepatisk förmåga. När man lägger ut blinkers för att lämna hållplatsen uppfattas det som ett skämt och bortses ända tills man sakta, sakta kör ut. Då blir det å andra sidan ett himla liv med tutanden, obscena gester och hårresande omkörningar i mötande körfält.

För att inte tala om resenärerna! De förväntar sig att man ska fatta att de ska med bussen, när de kommer släntrande på trottoaren med blicken i ett skyltfönster. Jag förstår, men bara tack vare min – av yrkeserfarenhet - oerhörda förmåga att läsa kroppsspråk. Alla människor på upp till tjugo meters avstånd från bussen är presumtiva trafikanter om de håller ett åkkort i handen. Fattar man inte det får man en känga i sidan. Att vara snäll i den här miljön kan som ni förstår vara nog så knepigt. Att vara det dag ut och dag in under ett helt yrkesliv är en övermänsklig uppgift. Ingen människa är så snäll. Inte ens Tomas di Leva.

Så vad göra? Fortsätta att vara snäll förstås, eller försöka vara. Jag har provat motsatsen. Det är inte särskilt gångbart. Att köra aggressivt leder bara till hjärtinfarkt och plåtskador. Att vara otålig och spydig gör att man till slut tycker illa om sig själv. För handen på hjärtat, en sån idiot vill man ju inte vara.

Vad vill man då? Bli sedd förstås, och respekterad. En ganska enkel begäran kan tyckas, men roten till alla konflikter och missförstånd i hela världen. Tänk så svårt det kan vara och hur långt inne det kan sitta, föraktet, fördomarna, besvikelserna. Och hur lätt det kan vara, att förstå, se möjligheterna och bli belönad, om man bara är lite snäll.

© Tina Messing

Även publicerad i tidningen Hjulet nr 3/2009